

Osaamisen tukeminen kannattaa

Johanna Korkeamäki, VTT, erikoistutkija, Oppimisen tuen keskus, Kuntoutussäätiö

Työssä oppimisen sujuvaksi -materiaalipankin avaus 29.10.2024

Kuntoutussäätiö

Oppimisen vaikeudet aikuisuudessa

- Erilaiset oppimisessa koetut vaikeudet ovat yleisiä vielä aikuisuudessa
  - Jotpan toteuttaman kyselytutkimuksen mukaan 11 prosenttia työikäisistä raportoi todetusta oppimisvaikeudesta ja toiset 11 prosenttia samantyyppisistä vaikeuksista (Arola & Hyry 2023)
- Oppimista voivat hankaloittaa monet erilaiset asiat
  - Kehitykselliset oppimisvaikeudet, kuten lukivaikeus tai tarkkaavuuden vaikeudet
  - Kielen oppimisen hankaluudet, mielenterveysongelmat, keskittymistä vaikeuttavat ympäristöt
- Oppimisvaikeuksilla voi olla laaja-alaisia vaikutuksia aikuisen elämään
  - Oppimisvaikeudet lisäävät riskiä työttömyyteen, mielenterveysongelmiin ja halukkuuteen kouluttautua (esim. Arola & Hyry 2023, Livingston ym. 2018)
- Oppimisvaikeudet tunnetaan työelämässä vielä huonosti (Puumalainen ym. 2014, de Beer 2022)

Oppimisvaikeudet työelämässä

- Oppimisvaikeudet voivat näkyä työssä monin eri tavoin
  - Työssä oppiminen on mielekästä monelle oppimisvaikeuksia kokevalle aikuiselle (Arola & Hyrylä 2023)
  - Mahdollisuus hyödyntää omia vahvuuksia ja elämäkokemuksia, säädellä tehtäviin käytettävää aikaa, pyytää apua matalalla kynnyksellä (Korkeamäki ym. 2017)
- Tutkimuksissa korostuvat kuitenkin työelämän kuormittavat käytännöt ja tiedon puute työpaikoilla (de Beer ym. 2022)
  - Erilaiset työelämän muutos- ja murrostilanteet voivat tuoda oppimisvaikeudet uusin tavoin esiin (Korkeamäki ym. 2017)
  - Oppimisvaikeudesta kertominen työpaikalla merkityksellistä mutta vaikeaa (de Beer ym. 2022, Korkeamäki 2021)

Miten tukea työssä?

- Oppimisvaikeuksia kokevat aikuiset toivovat ymmärrystä vaikeuksia kohtaan ja käytännön tukea vaikeana koettuihin asioihin (Korkeamäki ym. 2017)
- Vaikeuksien kompensointi, vahvuuksien tunnistaminen, uudet strategiat ja selviytymiskeinot, opiskelu- ja työjärjestelyt, teknologian käyttö sekä sosiaalinen tuki ensisijaisia (ks. Korkeamäki 2019, de Beer ym. 2022)
- Valmennuksellinen tuki työjärjestelyjen teossa koetaan hyödyllisenä (Doyle & McDowall 2015), samoin nuorten aikuisten lukivaikeuden neuropsykologinen kuntoutus havaittu vaikuttavaksi (Nukari ym. 2022)
- Nuorten lukivaikeuden kohdalla tukitoimet arvioitu kustannustehokkaiksi (Moll ym. 2023)
  - Saavutettavat ratkaisut helpottavat kaikkien työntekijöiden suoriutumista

Lähteet

- Arola M., Hyry J. (2023) Kyselytutkimus: Mitä työikäiset ihmiset ajattelevat jatkuvasta oppimisesta 2023. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus, Helsinki.
- De Beer, J., Heerkens, Y., Engels, J., & Van Der Klink, J. (2022). Factors relevant to work participation from the perspective of adults with developmental dyslexia: A systematic review of qualitative studies. *BMC Public Health*, 22(1), 1083.
- Doyle, N. & McDowall, A. (2015). Is coaching an effective adjustment for dyslexic adults? *Coaching: An International Journal of Theory, Research and Practice*, 8(2), 154-168.
- Korkeamäki, J. (2021). Oppimisvaikeudet, toimintavalmiudet ja toimijuus elämäkulussa: Tapaustutkimus aikuisten oppimisvaikeuksista. *Aikuiskasvatus*, 41(1), 6-17.
- Korkeamäki, J. (2019). Lukivaikeus aikuisuudessa ja tuen muodot. Teoksessa M. Takala & L. Kairaluoma (toim.) *Lukivaikeudesta lukitukseen*. Helsinki: Gaudeamus, 239-254.
- Korkeamäki, J., Haarni, I., & Seppälä, U. (2017). Oppimisvaikeuksien ja tarkkaavuuden vaikeuksien sosiaalinen rakentuminen ja toimijuus. Teoksessa Karvonen, S., Kestilä, L. & Mäki-Opas, T. (toim) *Terveyssosiologian linjoja*. Gaudeamus, 205–226.
- Livingston, E. M., Siegel, L. S., & Ribary, U. (2018). Developmental dyslexia: Emotional impact and consequences. *Australian Journal of Learning Difficulties*, 23(2), 107-135.
- Moll, K., Georgii, B. J., Tunder, R. & Schulte-Körne, G. (2023). Economic evaluation of dyslexia intervention. *Dyslexia*, 29(1), 4-21.
- Nukari, J., Laasonen, M., Arkkila, E., Haapanen, M., Lipsanen, J. & Poutiainen, E. (2022). Neuropsychological intervention of dyslexia has a positive effect on aspects of psychological well-being in young adults—a randomized controlled study. *Dyslexia*, 28(2), 166-184.
- Puumalainen J., Laisola-Nuotio A., Ala-Kauhaluoma, M. (2014) *Oppimisvaikeudet työpaikoilla. Raportti kartoituksesta ja sen tuloksista*. Nordplus Aikuiskoulutushanke. Helsinki: Työväen Sivistysliitto.

